

Hukuk Bülteni

Uyuşmazlık Çözümü | Eylül 2025

REKABET YASAĞINDAN DOĞAN DAVALARDA GÖREVLİ MAHKEME: İÇTİHAT BİRLİĞİ SAĞLANDI

İşçinin rekabet etmeme yükümlülüğü, iş sözleşmesinin devamı süresince, Türk Borçlar Kanunu'nun ("**TBK**") 396. maddesinde düzenlenen sadakat borcundan doğmaktadır. Bu hükme göre "*İşçi, (...) işverenin haklı menfaatinin korunmasında sadakatle davranmak zorundadır*".

Ancak işçinin, iş ilişkisinin sona ermesinden sonra işverenle rekabet etmesini önleyen herhangi bir açık kanuni düzenleme bulunmamaktadır. Bu konu TBK'nın m. 444 vd. hükümlerinde tarafların anlaşmasına bırakılmış ve işçi ile işveren arasında, iş sözleşmesinin sona ermesinden sonraki dönemi kapsayacak şekilde rekabet yasağı düzenlenebileceği öngörülmüştür. İlgili düzenlemeye göre rekabet yasağı kaydı ile işçi, iş ilişkisi sona erdikten sonra da eski işvereniyle rekabet etmeyeceğini taahhüt edebilir ve bu yükümlülüğü ihlal etmesi halinde ise işverene cezai şart ödeme yükü altına girebilir.

Rekabet yasağı kaydından doğan uyuşmazlıkları görmede görevli mahkemenin hangi mahkeme olacağı konusu ise hem doktrinde hem de yargı kararlarında uzun yıllardır tartışılmaktaydı. Zira gerek mülga gerekse güncel İş Mahkemeleri Kanunu, işçi-işveren ilişkisinden doğan uyuşmazlıklarda iş mahkemelerini görevli kılarken hem mülga hem de yürürlükteki Türk Ticaret Kanunu ("**TTK**"), rekabet yasağı sözleşmelerini mutlak ticari dava sayarak ticaret mahkemelerini görevli kabul etmiştir. Bu doğrultuda ilk derece mahkemeleri, Bölge Adliye Mahkemeleri ile Yargıtay'ın çeşitli hukuk daireleri arasında yıllardır süre gelen içtihat farklılıkları oluşmuştur. Görüş ayrılığının temelinde yatan argümanları aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür:

- Asliye ticaret mahkemelerinin görevli olduğunu savunan görüşün temeli, TTK m. 4/1/c ve TTK m. 5 hükmüne dayanmaktadır. TTK m. 4/1/c uyarınca TBK m. 444 vd. düzenlemelerinden doğan davalar mutlak ticari davadır. Nitekim TTK m. 5 uyarınca da aksine hüküm bulunmadıkça mutlak ticari davalara bakmaya asliye ticaret mahkemeleri görevlidir.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Bu görüşe göre rekabet yasağı sözleşmesi; taraflar arasındaki hizmet ilişkisine dayansa da rekabet yasağı sözleşmesinin, iş ilişkisinin sona erdiği tarihten sonraki döneme dair hükümler içermesi ve bu dönem için geçerli olması, iş sözleşmesine uygulanan kanun hükümlerinden ayrı olarak özel düzenlemelere sahip olması sebepleriyle hizmet sözleşmesinden bağımsız nitelikte, ayrı sözleşme olarak nitelendirilmelidir. Nitekim rekabet yasağı ile doğrudan bağlantılı olan "işverenin ticari sırları", "müşteri bilgileri" gibi kavramlar ancak asliye ticaret mahkemeleri tarafından değerlendirilmesi gereken ticari hayata ilişkin meselelerdir.

- İş mahkemelerinin görevli olduğunu savunan görüşün kaynağı ise İş Mahkemeleri Kanunu m. 5/1'e dayanmaktadır. Bu görüşe göre TTK m. 5'in lafzında yer alan "*aksine hüküm bulunmadıkça*" ifadesinin karşılığı İş Mahkemeleri Kanunu m. 5/1'tir. Zira İş Mahkemeleri Kanunu m. 5/1 uyarınca işçi ve işveren arasında, iş ilişkisinden doğan tüm uyuşmazlıkları çözme görevi iş mahkemelerine verilmiştir. Nitekim işçi ve işveren arasındaki bir uyuşmazlığın bu hususta uzmanlaşmış iş mahkemeleri yerine asliye ticaret mahkemeleri tarafından incelenmesi mümkün değildir.

Söz konusu görüş ayrılıkları ve içtihat farklılıkları 2025 yılına değin sürmüştür. Geline aşamada, Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulu, 13 Haziran 2025 tarihli kararıyla ("**İBK**") farklı içtihatları birleştirmiş ve görevli mahkemenin ticaret mahkemesi olduğuna hükmetmiştir. 12 Eylül 2025 tarihli ve 33015 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan İBK ile Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulu:

- Rekabet yasağının, işçinin sadakat borcunun bir gereği olduğu ve iş ilişkisi kapsamında iş sözleşmesinden doğduğunu söylemenin mümkün olmadığına,
- Rekabet yasağının -iş sözleşmesinin içinde yer alması yahut bu konuda ayrı bir sözleşme yapılmasından bağımsız olarak- hüküm ve sonuçlarının, iş sözleşmesinin sona ermesinden ve tarafların işçi-işveren sıfatını kaybetmelerinden sonraki bir dönemde doğduğu ve iş sözleşmesinden tamamen bağımsız ayrı bir sözleşme olarak değerlendirilmesi gerektiğine,
- TBK'nın 444/2. maddesinde öngörülen "*müşteri çevresi*", "*üretim sırları*" gibi kavramlar ile neyin kastedildiği, işçinin edindiği bilgilerin ticari sır niteliğinde olup olmadığı gibi konuların asliye ticaret mahkemelerince değerlendirilmesi gereken, piyasa şartlarıyla sıkı sıkıya bağlı bulunan ve iş hukukundan ziyade öz ticari hayatı ilgilendiren konular olduğuna,
- TTK m. 4/1/c'de rekabet yasağı sözleşmesinden doğan davaların mutlak ticari davalar olduğu açıkça düzenlenmişken İş Mahkemeleri Kanunu m. 5/1'de genel olarak hizmet sözleşmelerinden bahsedildiği ve rekabet yasağı özelinde ayrıca bir düzenleme öngörülmediğinden bu maddenin TTK m. 4 uyarınca "*aksine hüküm*" olarak kabul edilemeyeceğine

hükmetmiş ve TBK m. 444 vd. maddelerinde düzenlenen rekabet yasağından doğan davalarda görevli mahkemenin asliye ticaret mahkemesi olması gerektiğine kesin olarak karar vermiştir.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Bu kapsamda, İBK ile birlikte uzun yıllardır doktrin ve uygulamada süregelen içtihat farklılıkları giderilmiş; hukuki öngörülebilirlik sağlanmıştır. Böylece rekabet yasağına ilişkin uyumsuzluklarda ticaret mahkemelerinin görevli olduğu hususu tartışmaya kapatılmış ve uygulamada yeknesaklık sağlanmıştır.

İLETİŞİM

Av. İrem Erbil
ierbil@kolcuoglu.av.tr

Av. Ecenur Dal
edal@kolcuoglu.av.tr